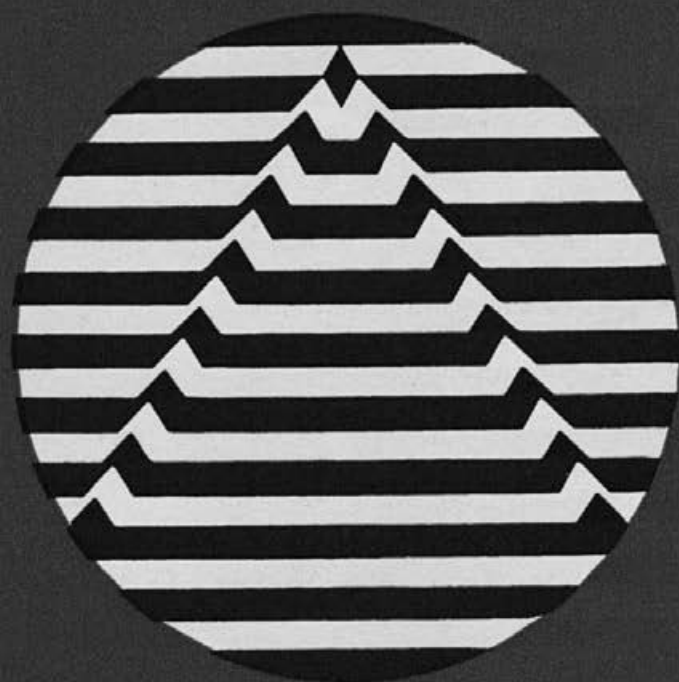

DELO ŽIVLJENJE

letnik 10

številka 12

glasilo tovarne **alpina** žiri

kako naprej?

Dliža se konec leta. Treba je napraviti ob-račun za nazaj in si začrtati smer za naprej. Tako je tudi uredniški odbor poskušal oceniti uspehe in pomanjkljivosti našega glasila in ugotoviti, kaj bi se dalo v prihodnjem letu izboljšati. Pri tem je upošteval tudi ugotovitve raziskave o vsebini glasil delovnih organizacij Slovenije, ki jo je izvedla Zveza sindikatov Slovenije.

Temeljni namen glasila naj bi bil v tem, da z zanimivimi informacijami usposablja člane delovne skupnosti za kvalitetno delo ter jih spodbuja in priteguje k upravljanju podjetja. Koliko smo doslej uspeli v tem, naj povedo bralci sami. Uredniški odbor lahko le ugotovi, da se je po svojih možnostih trudil, da bi "Delo, življenje" postalo takšno, kakršnega bi želeli.

Predvsem ugotavljamo, da smo z veseljem sprejeli in objavili vsak prispevek. Vendar pa so še vedno redki tisti, ki samoiniciativno pošljejo svoj sestavek. Večina piscev namreč piše le, kadar jih uredniški odbor izrecno "zadolži". Precej pa je tudi takih, ki "zadolžitve" niti ne sprejmejo. Zato je krog sodelavcev preozek in se večinoma pojavljajo ista imena iz številke v številko.

Sestavki so v splošnem še premalo aktualni. Pogosto obravnavajo dogajanja, ki so že mimo, prav malokrat pa odločitve, ki se šele pripravljajo. Resna težava je v tem, da glasilo izhaja le enkrat mesečno. Zraven tega je treba upoštevati, da en teden traja tiskanje, vsaj en teden prej pa je treba določiti zadolžitve. Torej je zamuda pri obravnavanju preteklih dogajanj skoraj neizbežna. Iz istega razloga tudi ni moč objavljati osnutkov predvidenih odločitev. Način podajanja je pogosto le gola brezosebna informacija. Pisci bi morali bolj izražati svoje poglede in kritično obravnavati snov, bralcem pa prepustiti, naj tudi sami razmišljajo in si ustvarijo lastno mnenje.

Še vedno premalo obravnavamo našo konkretno proizvodno, prodajno, nabavno, kadrovsko, finančno, investicijsko in drugo politiko, načrte, programe in rezultate. Zdi se, da je bojazen pred odkrivanjem poslovnih skrivnosti le pretirana, in prikrivamo celo tiste podatke, ki jih vsakdo lahko zasledi v statističnih publikacijah in celo v dnevnem tisku. Člane delovne skupnosti zanimajo predvsem poslovni načrti in problemi ter uspehi in neuspehi na vseh področjih. Res je, da bi vsi to lahko zvedeli iz našega glasila tudi "nepokli-

cani" izven podjetja, vendar pa nam ne morejo kaj prida škodovati. Prav tako ni razlogov, da bi morali prikrivati naše napake in slabosti, saj se ve, da nihče ni brez njih. Polj narobe je, če se svojih napak ne zavedamo in jih ne skušamo odpravljati.

V oblikovni ureditvi glasila smo v zadnjem letu dosegli viden napredek, zlasti v tem, ko smo prešli na ofset tisk, ki omogoča tudi slikovne prispevke. Vendar pa smo še daleč od tistega, kar bi radi.

Tudi glede jezikovne, pravopisne in stilistične ureditve nismo ravno na visoki ravni, toda to bi nas manj motilo, če bi se lahko pohvalili z boljšo vsebino.

V želji, da bi v prihodnjem letu odpravili omenjene in druge pomanjkljivosti uredniški odbor vabi vse člane delovne skupnosti in druge bralce, naj sporoče svoja kritična mnenja in predloge, kako bi glasilo izboljšali. Zlasti pa vabimo vsakogar, ki je pripravljen kaj napisati, naj postane naš sodelavec. Naj vas ne skrbi slaba pisava, pravopis ali slovnica, vse to se kaj lahko izgladi, če je le vsebina zanimiva.

Drage bralke, dragi bralci!

Sporočite nam, kaj mislite o tem:

- da bi sestavke in druge prispevke (slike, risbe, šale in pod.) v bodoče honorirali, tako kot to delajo časopisi in večinoma tudi tovarniška glasila?
- da bi "Delo-življenje" izhajalo dvakrat mesečno in lahko objavljalo tudi sklepe organov upravljanja, osnutke odločitev in podobno?
- da bi v glasilu objavljali tudi kritične in polemične sestavke (različna mnenja) z vseh področij gospodarjenja v podjetju?
- da bi odkrito pisali tudi o slabostih in napakah?
- da bi glasilo dobilo bolj skromno obliko in rajši boljši tisk (sedanje platnice so razločne kot pri kaki reviji).

Bvaležni vam bomo za vaše mnenje, in ga bomo skušali tudi upoštevati.

Uredniški odbor

planiramo za prihodnje leto

Proizvodnja

Planiranje proizvodnje v čevljarški industriji je precej tvegano, saj smo podvrženi modi, ki nam stalno spreminja porabo časa in materiala za enoto izdelka, t.j. za par. Zato se pri letnem planu oslanjamo na izkušnje iz prejšnjega leta in izberemo nekaj značilnih artiklov, ki so najbližji tistim, za katere menimo, da bodo značilni v prihodnjem letu. Po tej metodi naj bi plan za leto 1972 znašal milijon parov obutve. Posamezni proizvodni obrati pa naj bi v tej planirani količini imeli naslednjo udeležbo in sicer:

Montaža težka 52-5 naj bi izdelala 200.000 parov, od tega 170.000 parov PVC brizgane in 30.000 parov gojzer šivane obutve.

Vse zgornje dele za teh 200.000 parov bo morala izdelati težka šivalnica. Čeprav je dnevni plan 800 parov zanjo precej visok, smo prepričani, da bomo z novo tehnologijo rešili tudi ta problem.

Montaža lahka 52-6 naj bi izdelala 112.000 parov moške obutve in sicer 40.000 skozi šivane in 72.000 parov lepljene obutve.

Zgornje dele za te količine bodo pretežno izdelali naši kooperanti (98.000 parov), ostanek pa naši šivalnici v Gorenji vasi in lahka šivalnica v Žireh.

Montaža 52-7 naj bi v prihodnjem letu izdelala 688.000 parov ženske lepljene obutve, salonk, sandal in škornjev. Dnevni plan je 2.800 parov. Zgornje dele pa bosta izdelali lahki šivalnici v Žireh in v Gorenji vasi.

Lahka šivalnica v Žireh ima dnevni plan 1.460 parov in naj bi izdelala v letu 1972 372.000 parov. Šivalnica v Gorenji vasi pa ima dnevni plan 1.300 parov in naj bi v letu 1972 izdelala 330.000 parov.

Od obeh lahkih šivalnic torej pričakujemo skupno 702.000 zgornjih delov. S tem bodo v celoti pokrite le potrebe traku 7. Za trak 6 pa komaj 14.000 parov. Za pokritje ostalih potreb po zgornjih delih na traku 6 bomo vključili naše kooperante in sicer

- Obrtni center Žiri za 56.000 parov ter Partizan Poznanovec za 42.000 parov.

V letu 1972 sicer nameravamo začeti z novim

obratom na Colu nad Ajdovščino, vendar tam še ne moremo računati na pomembnejše količine.

Za poiskusno proizvodnjo bomo pripravili izdelavo notranjega čevlja pri specialnih smučarskih čevljih, ki smo jih sicer že planirali v težki šivalnici.

Rezultati letošnje proizvodnje do začetka decembra so kljub težavam, ki smo jih imeli, ohrabrujoči, zato menim, da bomo v letu 1972 dosegli zastavljene planske naloge.

JOŽE BOGATAJ

KOLIKO IN KAM BOMO PRODAJALI

Ko smo planirali prodajo za leto 1971, smo prvič v zgodovini ALPINE planirali za leto večjo prodajo kot je bila dosežena realizacija v prejšnjem letu. Isti porast smo predvideli za izvoz. Rekli smo, da mora biti plan prodaje postavljen zelo visoko in da se moramo skozi vse leto boriti za to, da ga bomo dosegli. Da pa bi plan presegli, nismo niti pomislili. Danes pa že lahko ugotavljamo, da bomo plan izvoza presegli za 30%, v primerjavi z lansko realizacijo, plan prodaje na domačem tržišču pa celo za nekaj procentov več. Ta uspeh nam daje korajžo, da smo pri planiranju za leto 1972 optimisti.

Pri izpolnjevanju plana letos smo naleteli na različne probleme, katere bomo morali v nadalje vsekakor odpraviti. Čeprav smo proizvodnjo časovno premaknili nazaj, tako da dela pred sezono na zalogo, še vseeno opažamo, da nekateri artikli le prepozno pridejo na tržišče. To pa je velika nevarnost, da nam ostane na zalogi tudi veliko take obutve, ki bi sicer bila prodana. Zaradi tega bomo pri planiranju morali še posebno paziti na terminsko planiranje po vrstah obutve, katera mora biti v sezoni pravočasno na tržišču. Pri izvozu tudi ne smemo zamujati rokov, ker nas to drago stane. Za še boljši uspeh bomo morali dati največ poudarka programiranju prodaje in sinhroniziranju proizvodnje za izvoz in domače tržišče. Ta vskladitev je najbolj pomemben pogoj za likvidnost in stabilizacijo našega podjetja. S tem je po-

vezan pravilen pritek denarja skozi vse leto, ker nihanja na domačem tržišču ublažimo z izvozom.

Plan prodaje za leto 1972 smo pripravili na osnovi realizacije leta 1971. Pri tem je upoštevana tudi normalna rast, vendar se postavlja vprašanje kakšne zakonitosti bodo v bodoče vladale na tržišču. Kljub postavljenemu planu za leto 1972 po vrstah obutve in predvidenem finančnem rezultatu, moramo računati na spremembe znotraj plana in biti vedno toliko elastični da bomo pravočasno odstranili vse tisto, kar bi nas sicer oviralo.

Po predvidevanjih bomo v letu 1972 dosegli na domačem tržišču nad 140 mio din, pri izvozu pa nad 3 mio \$. Postavljeno nalogo bomo izpolnili in celo presegli planirano, če bodo ostali pogoji saj taki, kot so bili v tem letu. Prepričani smo, da bomo slabosti znotraj podjetja še bolj uspešno in pravočasno odstranjevali kot doslej.

IVAN CAPUDER

ALI BOMO VZDRŽALI TEMPO?

Po ljubljanskem "Delu" povzemamo, da se je naše podjetje glede na porast celotnega dohodka (CD) v letu 1970 uvrstilo na 26. mesto v Sloveniji. Naš celotni dohodek je namreč znašal (v 000 N. din):

leta 1969: 140.818 (100)
 leta 1970: 179.089 (indeks 127)

Pri tem je zajet dohodek podjetja (skupaj prodajna mreža in tovarna). Sicer pa je leta 1970 indeks rasti znašal 125 za tovarno in 129 za prodajno mrežo. Visoki indeksi kažejo na izredno močan porast poslovanja, ki se odraža v celotnem dohodku.

Tudi v letu 1971 beležimo izredno visoko rast celotnega dohodka, saj znaša njegov indeks kar 151 za prvo polletje in 143 za prvih devet mesecev v primerjavi z istim obdobjem 1970. Indeks rasti za tovarno in prodajno mrežo pa je letos bolj izenačen.

Značilno je, da 46% povečanja celotnega dohodka v lanskem letu gre na račun povečanja nabavne vrednosti realiziranega trgovskega blaga, materiala in odpadkov, 34% na račun povečanja variabilnih stroškov (neposredni stroški proizvodnje), 14% na račun zvečanja fiksnih stroškov in 6% na račun zvečanja dobička za sklade (sredstva amortizacije pa so zajeta že med fiksnimi stroški in znašajo 2% v celotnem dohodku).

Obseg našega poslovanja po vrednosti se torej naglo povečuje.

Stopnja rasti, ki je lani znašala 27%, bo letos

še višja. Cenimo, da bo dosegla 30%. To nas opozarja na velike možnosti našega podjetja, pa tudi na večje zahteve glede kvalitete poslovnih odločitev.

Pred koncem leta 1971, v katerem bomo dosegli 23 milijard celotnega dohodka, ne bo odveč, če si obnovimo podatke o celotnem dohodku v zadnjih letih:

Leto	celotni dohodek (v milijardah SD)	indeks
1967	10,9	100
1968	11,9	109
1969	14,0	129
1970	17,9	164
1971 (ocena)	23,0	211

V kratkem razmaku petih let bomo torej celotni dohodek več kot podvojili. Tudi v naslednjem letu pričakujemo visoko rast celotnega dohodka.

Postavljamo si vprašanje, ali smo organizacijsko dovolj sposobni in pripravljeni za nadaljnji razmah, ki nas vedno bolj potiska k vrhu, med veliko podjetja? Naši pojmi o poslovanju se bodo nujno morali dinamičneje prilagajati novim zahtevam, ki nas čakajo v naslednjih letih.

FRANCI PERTOVT,
 dipl.oec.

kdaj se bodo ogreli

Prizidek za skladišče kurjave in kotlarno

V našem obratu v Gorenji vasi rešujemo ogrevanje že tako dolgo, da bi marsikdo lahko upravičeno mislil, da gre za neresnost ali za neenak odnos do našega obrata. Vendar temu ni tako. Prvi projekt ogrevanja starega obrata je bil izdelan že junija 1968. Pridobljena so bila tudi ustrezna soglasja in dovoljenja, dogovarjali smo se že o oddaji del, v tem pa je padla odločitev, da delavnice v starem obratu podaljšamo. Projekt ogrevanja torej ni več ustrezal novi situaciji, in smo morali napraviti novega. Tudi ta ni doživel realizacije, ker smo se odločili, da stari obrat prodamo in kupimo stavbo podjetja Kroj v Gorenji vasi. Tako smo bili prisiljeni že tretjič projektirati ogrevanje in prezračevanje. Predno smo dobili soglasja in dovoljenja, je bilo potrebna izločiti ustrezna denarna sredstva in to je trajalo do začetka letošnjega septembra. Čeprav smo dela oddali še preden smo dobili gradbeno dovoljenje, so se dela zavlekla do danes.

Cel projekt je sestavljen takole:

1. Projekt kotlovnice s prizidkom skladišča za odpadke usnja
2. Projekt inštalacije kotlovnice z omrežjem centralne kurjave v stranskih prostorih
3. Projekt ogrevanja in prezračevanja delavnic.

Gradnjo objekta kotlovnice in prizidka skladišča odpadkov usnja je izvajal naš vzdrževalni obrat. Predračunska vrednost teh del je bila 114.500 din brez nekaterih instalacijskih del. Tudi inštalacije centralne kurjave in kotlovnice je izvajal naš vzdrževalni obrat. Predračunska vrednost teh del znaša 170.000 din. Kotlov-

nica je projektirana tako, da jo je mogoče v drugi fazi z dogradnjo povečati in avtomatizirati. Sedaj je v kotlovnici montiran en kotel na trdo gorivo moči 290.000 K cal/h, kurili pa bomo z odpadki usnja in s premogom. Izgradnja druge faze, s katero smo zaenkrat še počakali, bi po sedanjih cenah stala cca 110.000 din.

Toplozračno ogrevanje in prezračevanje delavnice je izvajal Obrtni center iz Žirov. Predračunska vrednost teh del znaša 236.000 din, pogodbeni cena pa le 200.000 din. Rok za dokončanje teh del pa je bil 15.11.1971.

Zaradi zdravstveno-tehničnega varstva delavcev ni izvedeno z radiatorskim ogrevanjem, temveč z ogrevanjem na topli zrak, ki ima več prednosti: naprava se uporablja tudi za prezračevanje prostora, zrak se lahko kontrolirano vlaži, prostoro se hitreje ogreje, pa še pridobimo na prostoru, katerega bi zavzemali radiatorji.

ERNEST MLAKAR

Ker smo z gradbenimi deli pričeli šele prve dni septembra, je bilo ogrevanje urejeno zasilno prve dni oktobra. Od 7. oktobra dalje so bili ogrevani vsi prostori, kjer so inštalirani radiatorji. Delovni prostor pa je bil ogrevan s plinskimi pečmi, če lahko sploh govorimo o ogrevanju.

Verjetno smo preveč zaupali domačemu izvajalcu, oziroma njegovim obljubam in dogovorom. Zato na bo to šola pri bodoči izbiri izvajalcev podobnih del.

Ugodnejša cena izvajalca del ne bo pokrila manjše storilnosti šivalnice zaradi nemogočih delovnih pogojev, še manj pa razpoložnja ljudj pri delu v delovnih prostorih pri temperaturi 15°C. Sicer se je stanje precej poravilo v zadnjih dneh, ko je bila končno priključena klimatska naprava, sicer še vedno za silo in brez uvožene opreme. Ta naj bi bila glavni izgovor za zamudo, ker je bil rok za montažo 15. september.

Upam si trditi, da je to zasilno ogrevanje veliko boljše kot plinske peči, vendar pa se v prostoru občuti previsok tlak.

Ob tem je treba celotnemu kolektivu obrata izraziti vse priznanje za razumevanje in potrpljenje v takih delovnih pogojih. Delavci vzdrževalnega obrata pa zaslužijo pohvalo za prizadevanje pri gradbenih in obrtniških delih.

ANTON ŽIBERT

Podjetje "Alpina" kot največje podjetje v žireh nudi kruh v svojem okviru nad 1000 zaposlenim sodelavcem, poleg tega pa s svojim delom in potrebami po raznih uslugah omogoča delo in za - služek tudi drugim podjetjem v žireh, ki z njimi kooperirajo. Eno takih podjetij je tudi "Obrtni center", ki se je ravno s pomočjo tovrstne kooperacijske proizvodnje razvilo v malo urejenejše oblike.

Ker je naše podjetje izdelalo že večino elementov za klima napravo v novi hali matičnega podjetja, je dalo tudi ponudbo za izvedbo ogrevanja v Gorenji vasi, za katero je bilo najugodnejši ponudnik.

Za to napravo je bilo treba izdelati nad 2000 kg kanalov raznih oblik in velikosti, jih speljati po podstrešju, ter montirati in izolirati, izdelati klimat iz deloma doma izdelanih, deloma uvoženih elementov /ventilatorji, pršna komora, filtri, črpalke, žaluzije itd./ ter namestiti v podstrešju stavbe; montirati anemostate /elemente za regulacijo in usmerjanje zraka/ na izpušne odprtine. Ta dela so v glavnem dokončana in ogrevanje že deluje, ni pa še urejena avtomatska regulacija, ker nam ni uspelo uvoženih elementov za to dobiti pravočasno, zaradi dolgih dobavnih rokov in prepozne sklenitve pogodbe za ta dela.

Ker je radi oklevanja gospodarskega odbora "Alpine" prišlo do sklenitve pogodbe šele 29.7.1971, sem predvideval, da utegnejo z uvozom /za kar smo imeli ponudbo za dobavo že začetkom septembra/ spričo neurejenih razmer in stalnega spreminjanja predpisov nastati težave. Zato sem bil pripravljen podpisati pogodbo za izvršitev del do zahtevanega roka le s pridržkom, da plača naše pod-

jetje penale le v tem primeru, če ne preskrbi nadomestnega ogrevanja v slučaju zamude z dobavo uvoženih elementov, na kar je "Alpina" tudi pristala.

Naše podjetje se je z nabavo potrebnih deviznih sredstev obrnilo na "Alpino", ker pa "Alpina" ba - je ni imela možnosti, da bi nam jih prodala, odnosno odstopila, smo iskali drugje. Devizna sredstva za nabavo elementov, ki jih izdeluje firma "TROX" na Dunaju, nam je priskrbela "Elektronabava" iz Ljubljane preko sejemskega sporazuma /Graški sejem/, za kar smo jim dne 16.9.1971 nakazali potrebno dinarsko plačilo in dostavili dokumentacijo.

Ko pa je bilo treba plačilo realizirati, se je izkazalo, da je blago izdelano v Zahodni Nemčiji in zato tako plačilo ni možno, ker izdelki niso avstrijskega izvoza.

Tako je bilo potrebno ves postopek ponovno pokreniti tako, da je bilo devizno plačilo izvršeno šele dne 26.11.1971 in dokumentacija urejena. Blago, ki je bilo pripravljeno v skladišču 3 mesece, smo lahko končno uvozili še isti dan s pomočjo "ALPINE", ki nam je omogočila takojšnji dovoz z Dunaja.

Prav tako je bilo pravočasno naročeno vse za uvoz potrebne avtomatike za samodelno delovanje gretja, vlaženja in filtriranja. Vsi elementi so že izdelani in pripravljeni v skladišču, vendar tudi še niso prispeli. Čeprav smo podjetju "Lesnina" kot uvozniku nakazali dinarska sredstva že 17.9.1971, devizno plačilo kljub neštetim urgencam še ni bilo realizirano.

Kaj sledi iz tega?

Po vseh težavah, ki jih občutijo na svoji koži predvsem delavke v Gorenji vasi sklepamo, da je res nujno urediti tržišče z devizami v ustreznejšo obliko, ter se spričo vseh težav in nepravilnosti, ki sem jih pri tem opazil, ne čudim zagrebškimi študentom, ki so posegli po zadnjem sredstvu, da bi pospešili odstranitev tega gnojnega čira, ki hromi naše gospodarstvo.

Registrirana podjetja za uvoz in banke očitno zavirajo izvedbo obljubljenih deviznih plačil z vsemi mogočimi fintami in izgovori, da se tako okoriščajo z naročnikovim denarjem, kar je prav iz našega primera prav lepo razvidno.

S tem kratkim sestavkom bi se želel tudi zahvaliti kolektivu "Alpine" za izkazano zaupanje in opravičiti, ker pri najboljši volji nismo uspeli pravočasno dokončno urediti ogrevanja.

JANKO POLJANŠEK

Tov. A D O L F U P E Č E L I N U

Želimo ob odhodu v pokoj še vrsto let trdne - ga zdravja.

SODELOVANJE S FIRMO CHARLES JOURDAN

V podjetju kakršno je ALPINA, je dobro pripravljena kolekcija osnova, na kateri se gradijo vsi ostali uspehi poslovanja, v nasprotnem primeru pa niha vse skupaj v negotovosti. Ker se s pripravo in izborom kolekcije ukvarja v podjetju le ožji krog ljudi, je prav, da načelno vsak član kolektiva ve, s kakšnimi problemi se ukvarjamo ob pripravi omenjenih temeljev za uspeh poslovanja v določenem obdobju.

Danes jugoslovansko tržišče glede mode že stopa v korak z zahodno-evropskimi sosedi in so za nami tisti časi, ko smo lahko modne novosti vključili še sezono pozneje v našo kolekcijo. S tem, ko je modo dohitel tudi jugoslovanski potrošnik, pa je nas čevljarje doletela mnogo težja naloga. Zaradi vse ostrejšje konkurence in prenasičenosti tržišča z obutvijo, moramo kolekcijo pripraviti tako, da bodo izdelki sodobni in moderni takrat, ko jih damo v prodajo. To pa je naš največji problem, s katerim se mučimo vsako sezono posebej. Kolekcijo moramo namreč pripravljati skoraj leto dni pred nastopom sezone, najmanj šest mesecev pred začetkom prodaje pa mora priprava proizvodnje imeti dokončno potrjene vzorce.

Tuje strokovne revije sicer na splošno res opisujejo in propagirajo modne tendence, vendar je tam navadno premalo oprijemljivega, da bi se na takšne napotke lahko sto procentno zanesli. Živimo torej več ali manj v negotovosti vse dotlej, dokler se ne zvrstijo sejmi in razstave mode v inozemstvu. Tam lahko prvič primerjamo naš stil z vodilnimi proizvajalci v inozemstvu. Žal pa bistvenih sprememb takrat ni več mogoče upoštevati v naši kolekciji. Možne so le še manjše korekture, kajti čas za pripravo kolekcije je takrat že mimo.

Iz rezultatov prodaje vidimo, da smo zadnje kolekcije, razen nekaj artiklov, kar dobro pripravili. Vložili smo v to odgovorno delo precej truda in časa, malo pa smo imeli tudi srečno roko. Vsakdo si lahko predstavlja, kaj pomeni za podjetje, če prodamo 99% od izdelane količine nekega artikla. Če model ni "posrečen", pa lahko prodamo tudi samo 20% od izdelane količine. Zato je nadvse pomembno za kolektiv, da pripravimo čimveč "posrečenih" mo delov.

Že nekaj let smo iskali priložnosti, da bi navezali tesnejše stike s kako napredno tujo firmo, od katere bi že pred pripravo kolekcije dobili gotove napotke in ideje. Brez posebnega sodelovanja pa je to nemogoče dobiti, saj kolekcija povsod predstavlja tajnost podjetja vsaj do komercialnih sejmov, ko ni več časa za kopiranje.

Pred kratkim pa nam je uspelo vzpostaviti takšne stike s firmo CHARLES JOURDAN iz Pariza, skatero smo tudi sklenili pogodbo o sodelovanju za več let. Charles Jourdan je med najbolj znanimi kreatorji v svetu mode, med tistimi, ki krojijo usodo mode v Evropi in Ameriki. Charles Jourdan ni samo kreator, ampak je istočasno tudi lastnik več tovarn, katere mu vodijo posamezni direktorji. S svojo močno razvojno službo deluje v njegovi največji tovarni v Romansu (južna Francija), pripravlja izrazito modne kolekcije, a kljub temu so posamezni vzorci primerno oblikovani za industrijsko proizvodnjo.

Moram omeniti tudi to, da je Charles Jourdan tudi kot proizvajalec obutve na konici najboljših proizvajalcev obutve v svetu. Njegovo ime je zelo poznano v Franciji kakor tudi v svetu, tako da zanj ni problem prodajati moške polčevlje ali salonke po cca 300 FF (to je več kot 80.000 S din za par). Že samo njegovo ime je pojem kvalitete za najbolj zahtevne potrošnike. Takšno popularnost je dosegel prav gotovo z visokokvalitetnimi izdelki, ki so hkrati še prvi znani

tetnimi izdelki, ki so hkrati še prvi znanitelji modnih tendenc, prilagojenih željam in okusu najbolj zahtevnih potrošnikov.

Vemo, da je Francija že od nekdaj nosilka kulture v Evropi, vemo, da je originalnost še vedno doma v Franciji in tudi to vemo, da je Pariz še vedno zibelka mode v Evropi. Torej prav tam, kjer vzkljujejo prve modne tendence, hočemo tudi mi dobiti nekaj iz prve roke.

Poleg dosedaj opisanih prednosti nam bo firma Charles Jourdan dajala tudi vsestransko tehnično pomoč, seveda proti dogovorjeni odškodnini. Naša naloga je tudi v tem pogledu velika, saj moramo izkoristiti prav vse možnosti, da se čim več naučimo od tako renomirane firme in prenesemo čimveč na naša tla. Sedaj že precej znana ALPINA naj bi se dvignila še za stopnico više, da bi njena obutev postala privlačna tudi za najbolj zahtevne jugoslovanske potrošnike. Poleg tega pa je visoko kvalitetna in moderna obutev v svetu še vedno iskana in jo kupci dobro plačajo. S standardno obutvijo pa je svetovno tržišče prenasičeno in to pri tako nizkih cenah, da mi takšne obutve ne moremo izvažati.

Če se bomo vsi skupaj potrudili, sem prepričan, da uspeh ne bo izostal in se bodo stroški sodelovanja kmalu nekajkratno povrnili. ALPINA pa lahko postane pravi pojem med jugoslovanskimi proizvajalci obutve.

NOVE PERSPEKTIVE V SPLITU

V Splitu imamo prodajalno obutve, ki je komaj nekaj večja od navadne trafike. Že vrsto let smo si prizadevali dobiti večji lokal in končno smo le uspeli najti primerne prostore v Šubičevi ulici, to je v eni najbolj prometnih trgovskih ulic v Splitu, blizu Dioklecianove palače.

Ker Split že danes šteje 180 tisoč prebivalcev in bo z izgradnjo Splita III pridobil še nadaljnjih 120 tisoč prebivalcev, je to eno od mest, ki po rasti prebivalstva najhitreje napredujejo. Vzporedno s tem je Split tudi veliko industrijsko in turistično središče (v turizmu kar na prvem mestu v Jugoslaviji). Toliko o tem, zakaj smo si tako močno prizadevali, da dobimo velik in lep lokal v pravem delu mesta.

Novi lokal ima koristne površine 180 + 63 m², skupaj torej 243 m² in bo zaenkrat naš največji lokal.

Prodajalna ima štiri prodajne oddelke: v pritličju teče prodaja ženske, moške in otroške obutve, v medetaži je 63 m² skladiščnega prostora,

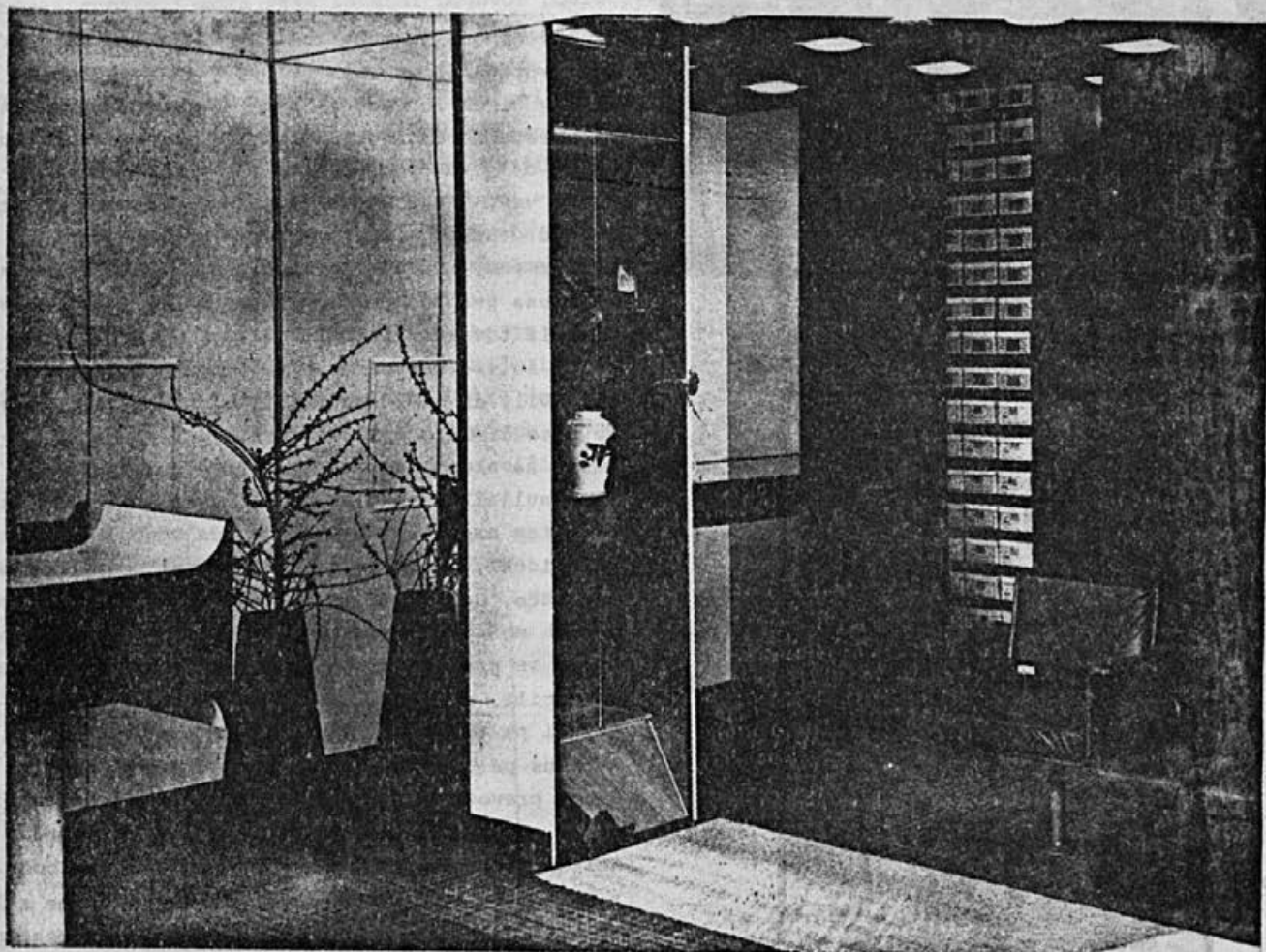
v nadstropju pa sta dva boutique, v enem mi prodajamo ekskluzivno obutev, v drugem pa Ivo Kapetanovič vse vrste modnih oblačil.

Prodajalna je v pritličju opremljena v modernem stilu, v nadstropju pa v stilu CHIPENDALE. Tu je pohištvo rezljano in je bilo seveda tudi primerno drago. Celotna investicija znaša približno 150 mio S din.

Plan prodaje za leto 1972 je postavljen na 450 mio S din. Upamo pa, da bo še presežen. Po predvidevanjih bo ta prodajalna čez nekaj let po prometu med prvimi.

Pogoj, da smo ta lokal sploh lahko dobili je bil, da prodajalno adaptiramo in opremimo po zahtevah urbanistov in restavradorjev v Splitu. To zahtevo smo tudi izpolnili in na ta način dobili največji in najmodernejši lokal v naši prodajni mreži. S tem, ko smo to prodajalno odprli, pa naša naloga ni končana. Sedaj se bomo morali truditi, da bo prodajalna oskrbovana predvsem z modno in ekskluzivno obutvijo, le na ta način bomo lahko uspeli na takem tržišču kot je SPLIT.

IVAN CAPUDER

Sodobno urejena prodajalna privlači tudi najzahtevnejše kupce.

Kriteriji za participacijo krajevnih skupnosti

Ob sprejemanju letošnjega občinskega proračuna je bilo na zborih volilcev v Žiréh in tudi v našem glasilu precej negotovanja, ker za participacijo krajevnih skupnosti v porabi proračunskih sredstev ni bilo kriterijev.

Glede na takrat dane obljube, da bodo v letošnjem letu izdelani kriteriji, smo zaprosili Skupščino občine Škofja Loka za informacijo, kakšen predlog bo glede tega podan v osnutku proračuna za leto 1972, ker bi naše bralce to gotovo zanimalo.

ODGOVORA še nismo prejeli. Pričakujemo, da ga bomo lahko objavili v prihodnji številki.

izobraževanje

S tečaja za vzdrževalce strojev

MODA

— Oprostite, je res zdaj moda s tličem na klobuku?
— To je zelo različno, gospa. Odvisno od posamezne dame, kje ga ima rajši.

V vsakem letnem času, v zimskem pa še najbolj, občutijo težave tisti, ki nimajo urejenega prevoza na delo in z dela. Take težave ima tudi več članov našega kolektiva. Ponudba, ki jo je dalo podjetje Transturist Škofja Loka po zadnjem dogovorjanju, pri katerem so sodelovali predstavniki temeljne izobraževalne skupnosti in vseh zainteresiranih žirovskih podjetij vsebuje najboljšo rešitev, ki se jo je dalo dobiti upoštevajoč potrebe in razpoložljiva vozila. Z enim dodatnim avtobusom, s tem, da bi za dva prevoza koristili avtobus, ki vozi na rednih dnevni progah, bi imeli na relaciji Škofja Loka - Žiri nekatere nove avtobusne proge, vključen pa bi bil tudi prevoz Žiri - Smrečje.

Vozni red delavskega avtobusa bi bil naslednji:

5.35 Smrečje	-	Žiri	5.55
5.00 Šk. Loka	-	Žiri	5.57
13.35 Smrečje	-	Žiri	13.55
14.05 Žiri	-	Smrečje	14.25
14.35 Žiri	-	Šk. Loka	15.32
22.20 Žiri	-	Smrečje	22.40
22.20 Gorenja vas-		Poljane	22.27

Iz navedenega voznega reda je razvidno, da je rešeno vprašanje prevoza delavcev za dopoldansko izmeno v Žiréh in Gorenji vasi (za odhod bodo delavci obrata Gorenja vas koristili redno avtobusno progo 14.04), za drugo izmeno pa samo za obrat Gorenja vas. Slaba zveza, kot temu pravimo, bo za prihod delavcev obrata Gorenja vas na popoldansko izmeno, ko se bomo morali poslužiti rednega avtobusa ter za odhod delavcev z dopoldanske izmene iz tovarne (14.35).

Ne bo še vse kot bi želeli, vendar Transturist je obljubil, da bo še naprej iskal možnosti, da tudi te čase čimbolj približa našim potrebam.

Odbor za skupno porabo je o navedeni zadevi že razpravljal. Seznanjen je bil tudi s stroški, ki bi s tem nastali. Kljub temu, da bodo le-ti precej visoki, je odbor načelno zavzel priporočilno stališče. Upošteval je, da smo zaradi slabih prevoznih možnosti izgubili že nekaj delavcev; hkrati pa se predvideva, da bomo delavce oz. delavke še rabili, predvsem za prešivalnice. Po drugi strani pa to delno zboljšuje standard. Dodatni avtobus pa bomo imeli pravico koristiti tudi za druge prevoze, ker skupni dnevno prevoženi kilometri ne dosežejo minimuma in ostane dnevno 49 neizkoriščenih kilometrov, vkalkulirani pa bodo. Predvidoma bodo nove avtobusne proge uvedene s 1. januarjem 1972. Delavci bodo lahko dobili mesečne vozovnice.

nova telefonska centrala

V današnjem času, ko doživljamo izredno hiter vzpon modernizacije celotnega gospodarstva, si ne moremo zamisliti učinkovitega poslovanja brez dobro organizirane telefonske službe. Nagli in pravočasni stiki s poslovnimi partnerji mnogokrat pri pomorejo k poslovnemu uspehu. Prav v tem pogledu pa igra telefon zelo pomembno vlogo.

Tega so se zavedali tudi organi upravljanja našega podjetja, ko so sprejeli sklep o nakupu nove, močnejše in modernejše telefonske centrale. Pričakujemo, da bo stekla že v prvih mesecih prihodnjega leta.

Ko že govorimo o modernizaciji telefonske službe v našem podjetju, bi bilo morda za naše bralce zanimivo, da se ozremo za kakih 15 ali 20 let v preteklost in si skušamo priklicati v spomin, kako je v tistem času pri nas delovala telefonska služba. Kdor je imel že takrat neposredno opraviti s telefonom, se še lahko spominja, da smo imeli v vartarnici nameščeno staro Simensovo induktorsko ročno centralo, s kombiniranim CB in LB sistemom. Pri taki centrali mora vsak interni pogovor posredovati telefonist, dočim se pri avtomatskih hišnih centralah lahko vsi kličejo med seboj neposredno. Za zunanje zveze pa smo bili takrat odvisni od ene same linije, preko katere nam je pošta posredovala vse medkrajevne zveze ta način, da jih je naročala v škofji Loki, ta pa zopet naprej v Kranju in za bolj oddaljene kraje v Ljubljani. Zato smo lahko imeli le malo medkrajevnih telefonskih pogovorov, morda lo do 20 dnevno.

Stanje se je nekoliko spremenilo, ko je okrog leta 1956 dobila pošta avtomatsko linijo in je preko nje lahko klicala avtomatsko velik del Gorenjske, vključno z Ljubljano. Leta 1957 pa smo v našem hišnem telefonskem prometu napravili velik

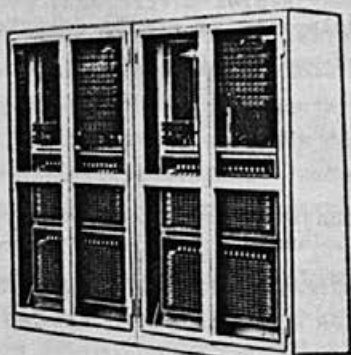
Miza za posredovanje zvez

korak naprej. Nabavili smo novo Iskrino avtomatsko centralo s 30 internimi priključki in 4 možnimi zunanjimi linijami. To centralo imamo še danes. Takrat smo nekoliko napredovali tudi v medkrajevnem prometu: izven delovnega časa pošte smo lahko upravljali poštno avtomatsko linijo. S tem je bila naša povezava z zunanjim svetom že nekoliko učinkovitejša.

V zadnjih letih je javna telefonska služba dosegla zelo velik razmah, saj danes že ni več večjega kraja v naši državi, ki ga ne bi mogli klicati avtomatsko. Tudi žirovski telefonski naročniki so bili priključeni na avtomatsko telefonsko omrežje v začetku leta 1970. Ta priključitev se je takoj odrazila v povečanju telefonskega prometa tudi v našem podjetju, ki je dobilo na poštni centrali 4 vode.

Spričo nagle rasti našega podjetja pa zmogljivost naše sedanje centrale že dolgo ne zadošča več, saj bi morala imeti vsaj še enkrat toliko internih priključkov. Tudi koračni sistem, po katerem ta centrala deluje, je za današnji čas že dokaj zastarel in postaja vzdrževanje s popravili vse predrago.

Naša nova telefonska centrala bo imela 100 internih in 10 zunanjih linij. Je izdelek Iskre, konstruirana po švedskem sistemu CROSBAR. Razen tega, da ima večje število linij, je njena prednost tudi v tem, da posreduje v internem prometu hitrejšee zveze, njena življenska doba je daljša, možno pa jo je še širiti z dodajanjem 50 številčnih sistemov. Obetamo si, da bo nova telefonska centrala mnogo pripomogla k hitrejšemu in uspešnejšemu poslovanju, po drugi strani pa bo s tem napravljen velik korak v izkoriščanju sodobnih telekomunikacijskih naprav. Želimo si, da nam bi nova centrala delovala brezhibno in upamo, da nas sloves Iskre ne bo razočaral.

Relejna omara - srce centrale

TONE ŽAKELJ

NAŠI ŠAHISTI SPET AKTIVNI

Po dolgem premoru je zopet zaživela šahovska sekcija. Dne 17.11.1971 je odbor sindikalne podružnice Alpine sklical sestanek vseh ljubiteljev tega športa. Na sestanku so izvolili odbor, ki bo odslej skrbel za delo v tem športu.

Za predsednika je bil izvoljen Ivan Uršič, njegov namestnik je Andrej Osredkar, člani odbora pa so Ivan Capuder, Anton Gorjup, Nejko Podobnik in Milan Podobnik.

Glede na to, da je šah v Žireh bolj sezonskega značaja, je odbor takoj sestavil program dela za prvo sezono: včlaniti čimveč ljubiteljev šaha, redni treningi, prijateljski dvoboj ALPINA-KLADIVAR in interni turnir za člane naše šahovske sekcije. Na dvoboj bomo povabili tudi šahiste dveh sorodnih podjetij, priredili pa bomo tudi brzo-turnir med našo sekcijo in ostalimi žirovskimi šahisti.

Če bi nam uspelo dobiti kakšnega šahovskega mojstra, bomo spomladi odigrali simultanko. Pričakujemo tudi vabila drugih podjetij, kakor je bilo tudi do sedaj.

Delo šahovske sekcije je že dalo prve rezultate, s katerimi smo lahko kar zadovoljni. V počastitev Dneva republike smo že odigrali dvoboj na desetih deskah med Alpino in Kladivarjem. Rezultati tega srečanja so bili 15.5 proti 4.5 za Alpino.

Uspeh posameznikov je bil tak-le:

Po 2 točki so dosegli: I. Capuder, A. Osredkar, J. Ovsenk, A. Kolenc, F. Mahnič in M. Podobnik. N. Podobnik je dosegel 1 točko in pol, po 1 točko pa sta dosegla A. Gorjup in R. Vehar. Le I. Uršič je proti ing. Beoviču ostal brez točke.

Od ekipe Kladivarja je dosegel 2 točki le A. Beovič, V. Gladek in V. Podobnik sta dobila po 1 točko, D. Jereb pa pol točke.

To srečanje naj bi vzpodbudilo vse ljubitelje te lepe igre, da se čim prej včlanijo. Le na ta način bomo lahko zbrali vse dobre šahiste za katere še ne vemo.

Če bomo hoteli nadalje doseči zadovoljive rezultate, vabi odbor vse člane na redne treninge, ki so vsak četrtek ob 17 uri v sindikalni sobi.

Če kdo želi dobiti kakšne informacije, naj se oglasi pri katerem koli članu odbora, pa bo dobil pojasnilo.

IVAN URŠIČ

KADROVSKE NOVICE

V mesecu novembru smo sprejeli 11 novih delavcev, odšlo pa jih je ravno toliko. V številu zaposlenih torej ni sprememb in je enako prejšnjemu mesecu, to je 1414.

Po posameznih obratih so spremembe naslednje. V Žireh smo sprejeli 8 novih delavcev: Miloš Neveda, Marjan Kavčič, Milan Jereb, Julijana Mitar, Franc Strel, Viljem Albreht, Janez Jereb in Ivan Kunc. Delovno razmerje je prenehalo Alojziji Primožič, Alojzu Remihu in Janezu Bohincu. Na odsluženje kadrovskega roka so odšli: Metod Žakelj, Vinko Oblak, Metod Nediževic in Anton Čeferin ml.

V Gorenji vasi smo sprejeli dve novi delavki: Ljudmilo Pintar in Marijo Gantar, medtem ko sta Pavla Kosmač in Marija Benedičič prenehali z delom.

V prodajni mreži v tem mesecu skoraj ni bilo kadrovskih sprememb. Le v Slav. Požegi se je Ivan Pavlovič vrnil od vojakov, z delom pa je prenehala Anka Pandjič. V Zrenjaninu pa je prenehala z delom Julijana Popovič, ki je bila sprejeta na delo le za dobo 3 mesecev.

V mesecu decembru najbrž ne bo bistvenih sprememb. Za sedaj ne predvidevamo potreb po moških delavcih, za mlajše delavke pa je odprtih še več mest v šivalnicah.

A. F.

V zadnjih dveh mesecih so se poročili:

STANISLAV ANDREUZI, IRENA NAGLIČ, MARIJA ŠPI
MARIJA JEREB in FRANC BOGATAJ.

Vsem iskreno čestitamo !

GRIPA PRED VRATI?

Ko se je letošnja nenavadno suha in sončna jesen prelevila v hladno in vlažno obdobje, bo tudi letos po napovedih strokonjakov epidemiologov na vrata naših domov, šol, kolektivov in ambulant potrkala gripa.

To je nalezljiva, virusna bolezen, ki se naglo razvije, poteka z visoko vročino, mrzlico, bolečinami v grlu in sklepih. Bolezen traja 4-7 dni, če ni komplikacij. Pri otrocih je najpogostejša komplikacija vnetje srednjega ušesa, pri odraslih - starejših osebah se posebej bojimo pljučnice.

Vzročnega zdravila za gripo še nimamo. Bolnik mora v posteljo že ob prvih znakih bolezni. Bolezen moramo preležati. Samemu sebi in okolici so nevarni "junaki", ki se hvalijo, da so "gripo preboleli stoje". Zdravniki jih neredko srečujemo po nekaj tednih s pljučnico, vnetjem reberne mrene ali celo s specifičnim zasenčenjem pljuč. Koristne so večje doze vitamina in aspirin. Ostala zdravila predpiše in izbere le zdravnik. Zelo nevarno je jemanje zdravil na lastno pest. Posebno nevarno je uživanje alkohola. Ta lahko zabriše znake gripe ali njenih komplikacij ter zmanjša naravne obrambne moči organizma. Če temperatura kljub ležanju ne pade tretji dan, je vedno potreben posvet z zdravnikom. Otroci, stari ljudje, kronični bolniki in osebe po operaciji obvezno potrebujejo v času gripe zdravniški posvet in zdravila.

Gripa je posebej nevarna, ker nastopi v obliki velikih epidemij, ko zbolijo istočasno v istem mestu desetisoči. To povzroča velike zdravstvene, družbene in ekonomske škode.

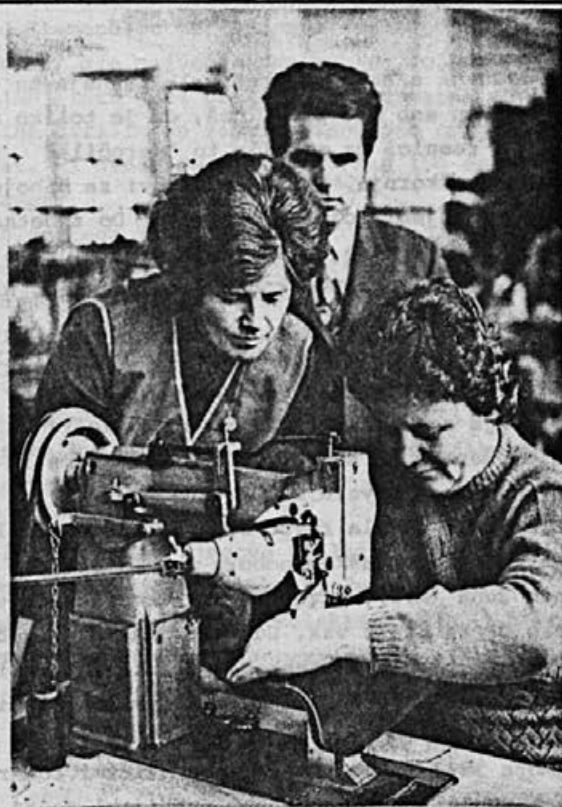
Zadnja leta se uspešno borimo proti epidemijam gripe s cepljenjem. Osemletne izkušnje in rezultati v SR Sloveniji kažejo, da cepljenje zagotavlja individualno in kolektivno zaščito pred gripo ter ima poleg preventivno-zdravstvenega pomena tudi velik gospodarski pomen, ker v primeru epidemije zelo zmanjša število obolelih in s tem tudi izgubo delovnih dni. Cepljenja organizirajo splošne in obratne ambulante v dogovoru z delovnimi organizacijami. Tudi v našem podjetju cepimo že več let z dobrim zdravstvenim in gospodarskim uspehom. Čim boljša je udeležba na cepljenju, tem boljši so rezultati cepljenja, ker je kolektivna zaščita odvisna od precepljenosti kolektiva. Zato je dobro, če cepimo poleg aktivnih zavarovancev čimveč ostalega prebivalstva. Po priporočilu svetovne zdravstvene organizacije je potrebno predvsem zaščititi stare osebe, bol-

nike s prirojenimi in pridobljenimi srčnimi hibami, osebe z izraženim poapnenjem žil, zvišanim krvnim pritiskom in oslabeleostjo srčne mišice, bolnike z naduho, kroničnim bronhitisom in tuberkulozo ter bolnike s sladkorno boleznijo.

Epidemije gripe so že dolgo znane, niso pa vedno povzročene z isto vrsto virusa in nimajo isto smer. Epidemiologi in proizvajalci cepiva spremljajo vrste virusov in potek epidemij. Tako je omogočeno pravočasno cepljenje z ustreznimi vrstami cepiva. Na podlagi sedanje situacije v svetovni pričačujemo lahko epidemije gripe v naših krajih ob koncu leta, predvsem z virusom A₂Hong Kong. Temu primerno je pripravljeno tudi cepivo.

Poznamo več vrst cepiva proti gripu. Predvsem vsi že vedo, da zadnja leta imamo poleg "živega cepiva," tudi "mrtvo cepivo" proti gripu. Strokovnjaki zadnje čase trdijo, da ni pomembnih razlik med tema dvema vrstama, če se cepijo odrasli in zdravi. Otroci in mladina imajo svoje cepivo in svoj turnus cepljenja, medtem ko starejše ljudi, kronične srčne in pljučne bolnike, sladkorno bolne in podobne, cepimo samo z mrtvim cepivom. Cepivo, ki ga imamo na zalogi za letošnje cepljenje, je pripravljeno v skladu z mednarodnimi standardi, je uspešno in ne povzroča reakcij in nevšečnosti po cepljenju. Po naših zakonitih predpisih cepljenje proti gripu ni obvezno, vendar ga zelo priporočamo.

Dr. MARIO KOCIJANČIČ

Po zaključenem tečaju so inštruktorji opravljali praktični izpit

naš portret

Mlajšim generacijam se zdi samo po sebi umevno, da živimo v svobodni državi in v samoupravni socialistični družbi, ki pa jo je kajpak treba še izpopolniti. Vse preveč se pozablja, koliko borcev in aktivistov je žrtvovalo svojo mladost in zdravje ter tvegalo življenje za osvoboditev. Kdor je preživel, pa ga je čakalo družbeno politično delo pri povojni obnovi in graditvi socialističnega sistema.

Zato smo se ob letošnjem Dnevu republike namenili ugotoviti, za katero med našimi delavkami bi lahko rekli, da ima najdaljši "staž" kot družbeno politična aktivistka.

Prišli smo do zaključka, da bo to gotovo **S L A V K A M L I N A R**, mojstrica v lahki šivalnici.

Okupacijo je Slavka doživela kot mlada delavka v takratni "čižmarski zadrugi", ki je imela svoje delavnice v današnjem upravnem poslopju Etikete. Narodno osvobodilno gibanje, ki se je v žireh razmahnilo že ob koncu leta 1941, je kaj kmalu pritegnilo tudi mlade delavke in delavce. Tudi Slavka je dobivala vse več nalog, zlasti kurirskih (v škofjo Loko je hodila kar s kolesom).

Leta 1942 je s skupino prešivalk prihajala na delo vsak dan eno uro prej, češ, da je toliko naročil. V resnici pa so bila to "naročila" za partizane: škornji, torbice, pasovi za naboje, in drugi usnjeni vojaški predmeti. Do začetka rednega dela je vse to seveda izginilo, tako da Nemci, kljub pogostim kontrolam delavnic, niso ničesar odkrili.

Kljub temu pa so nekaj vohali in z majem 1943 so žirovske čevljarke delavnice preselili v Kranj. Tja so morali tudi preostali moški iz delavnic, ženske pa so večinoma ostale doma in na domovih naprej šivale za partizane.

No, Slavka ni ostala ravno brez dela. Zadolžili so jo za delo v vaškem odboru Antifašistične Fronte žena (AFŽ), razen tega je sodelovala v odboru OF za Staro vas. Udeleževala se je več ali manj skrivnih sestankov, organizirala zbiralne in vse mogoče akcije, sodelovala pri mitingih.

Novembra 1943 so jo skupaj s še štirimi tovarišicami poslali na enomesečni partijski tečaj na Vojsko, po vrnitvi pa so jo sprejeli v Ko-

munistično Partijo. To v tistih časih ni pomenilo le velike časti, ampak tudi veliko nevarnost. In res so domači izdajalci kmalu začeli stikati za aktivistkami. Ker se v Stari vasi ni bilo lahko skrivati, je v začetku 1944 Slavka odšla na svobodno ozemlje pod Blegošem. Delala je najprej na okrožnem odboru OF, nato pa v obvoščevalnem centru. Potem so jo poklicali v Narodno zaščito (iz te se je razvila današnja ljudska milica). Sprva je bila administratorka na poveljstvu v Davči, osvoboditve pa je dočakala že kot namestnik okrožnega načelnika Narodne zaščite. Sedež je imela na Kroparski gori, okrožje pa je zajemalo precejšen del Gorenjske in Primorske. Tam so opravljali mobilizacijo in rekvizicijo, lovili vohune in dezertarje. Pred veliko nočjo 1945 je doživela še zadnjo nemško hajko. Takrat je z majhno skupino (vmes sta bila dva še nezanesljiva novinca) preživela 3 dni in 3 noči v nemškem obroču, skrita v grmovju na Jelovici. Ob kapitulaciji Nemčije pa je bila na čelu partizanske delegacije, ki se je šla pogajati s komandantom velike nemške kolone v Podnarcu za predajo. Nemci so mislili, da jih bodo malošvilni partizani poceni spustili čez mejo, posebej, ker se je pogajala ženska. Zato so se vedli precej domišljavo. Eden od nemških pogajalcev je celo uperil prst na zaponko na Slavkinem nemškem opasaču (na teh je pisalo "Gott mit uns"), češ, boste še vedno z nami. Slavka pa je vztrajala na popolni razorožitvi; le pod tem pogojem da garantira Nemcem prost prehod čez mejo. Sicer pa je imela nalogo, naj pogajanja čim bolj razvlačuje, ker že prihajala na pomoč neka bosanska proletarska brigada. Ko so Nemci sprevideli, da so izgubili dragoceni čas za beg, so pogajanja besni prekinili. Vendar je bilo že prepozno. Poskusili so se prebiti peš čez Jezersko, tam pa so jih dočakali proletarci in jih prisilili k popolni predaji. Za to tvegano, vendar uspešno akcijo, je Slavka dobila odlikovanje.

visoko priznanje

V petek dne 26. novembra letos je bila v no-
vozgrajeni šoli "Ivana Tavčarja" v Gorenji va-
si nad vse uspela svečanost v počastitev Dneva
republike.

Med kulturnim programom je v imenu predsednika
republike Josipa Broza Tita predsednik skupščine
občine Škofja Loka tov. Zdravko Krvina izro-
čil visoko odlikovanje "ORDEN DELA S SREBRNIM
VENCEM" vodji obrata "ALPINE" v GORENJI VASI
tovarišu MARTINU KLEMENČIČU za njegov trud in
prizadevnost pri gospodarskem napredku Gorenje
vasi in okolice.

Ob tej priložnosti so poudarili zasluge tov. Klemen-
čiča pri odpravi nezaposlenosti žensk v os-
rednjem delu Poljanske doline s tem, ko je usta-
novil podjetje "ČEVLJAR" v Gorenji vasi in ga
smelo krmaril, tako da ga tudi umetno povzročeni
grozeči valovi niso mogli potopiti. Tovari-
šu Klemenčiču ter njegovi doslednosti in vztraj-
nosti gre največja zasluga za to, da se je "ČEV-
LJAR" leta 1964 priključil k tovarni obutve AL-
PINA Žiri in se razvil v sodobno opremljen ob-
rat, ki danes že zaposluje nad 180 delavk in de-
lavcev.

Poleg tega je vsa leta ljudske oblasti aktivno
sodeloval v družbeno političnih organizacijah, kul-
turno prosvetnih društvih in v krajevni samoupra-
vi, v več mandatnih dobah pa je bil tudi odbor-
nik skupščine občine Škofja Loka.

O delovnih uspehih in prizadevnosti slavljenca
je na svečanosti spregovoril tudi direktor ALPINE
tovariš Izidor Rejc.

Slavljencu za njegovo 60 letnico želimo vaščani
Gorenje vasi še veliko plodnih in zdravih let
življenja, delovnemu kolektivu ALPINE Žiri pa še
mnogo takih odlikovancev.

MARJAN KOSMAČ
predsednik krajevnega skupno-
sti Gorenja vas

No, z osvoboditvijo še ni bilo konec vojskovanja.
Posamezni sovražniki, ki so se še zmeraj tu in tam
skrivali, so poskušali bežati preko meje. Tako je
Slavka ostala v Narodni zaščiti še do oktobra 1945.
Takrat bi morala preiti v civilno službo, vendar
se je poročila in odšla (še vedno v uniformi) z
možem v Zenico in se zaposlila v železarni. Tam pa
se ni mogla udomačiti in se je vrnila domov. Naj-
prej začasno, ob porodu. Ko je prišla domov drugič,
pa je ni več mikalo nazaj, ampak je kar ostala v
Žireh in se 1.6.1948 zaposlila v ALPINI. Mož je se
veda ostal v Zenici in tako je tudi zakon počasi
razpadel.

Povojni čas je spet zahteval aktiviste. Tudi Slav-
ka je ves čas ostala aktivna članica KPJ oz. Zveze
komunistov. Vseh funkcij, ki jih je kdaj imela v
raznih organizacijah in organih pa se niti sama ne
spominja več. Posebno se je udeleževala v sindi-
katu, zdaj je že 23 let v sindikalnem odboru ALPI-
NE (bila je tajnica, blagajničarka in predsednica),
večinoma pa je bila še v občinskih sindikalnih
svetih in tudi v bivšem okrajnem sindikalnem sve-
tu.

Dokler je obstojala APŽ, se je udeleževala tudi
tam. Dolga leta je bila in je še blagajnik v T D
Partizan. Hkrati je bila skoraj vsa leta še v kra-
jevnem in v občinskem odboru zveze borcev. Sodnik-
porotnik pa je tudi že tri mandatne dobe, t.j. 12
let.

Nekajkrat je bila izvoljena v delavski svet ALPI-
NE in še v kake njegove organe. Trenutno je člani-
ca odbora za delovna razmerja.

Kot odbornik pa je sodelovala v skupščinah občin
Žiri, Logatec in Škofja Loka. Sedaj je kot odbor-
nik še v komisiji za mednarodne odnose.

Skratka, Slavka je vedno imela kup funkcij, pa
če se jih je še tako otepala. Saj vendar ni prav,
naložiti enemu toliko, medtem ko drugi lahko vse
sile posvete samo lastnemu standardu.

Če bi Slavki in njej podobnim aktivistom plačali
vse ure družbenega dela, bi to nanesele lepe mili-
one. Ker se pa to ne bo zgodilo, marsikdo med nji-
mi bržkone nikoli ne bo imel niti lastnega stan-
ovanja.

Ali jim nismo dolžni vsaj spoštovanja, če že ne
hvaležnosti?

S.P.

Cenjenim bralkam in bralcem se opravičujemo,
ker so bile nekatere slike (fotografije) v
11. številki pravi zmazki. Napako je zagrešila
tiskarna "Magistrat" in smo zaradi tega preki-
nili sodelovanje z njo.

Uredniški odbor

ZDRAVJA
SREČE
MNOGO DELOVNIH USPEHOV in
RAZUMEVANJA

v n o v e m l e t u 1 9 7 2

Želimo vsem članom kolektiva in njihovim družinam
ter da bi praznične dneve čim lepše preživeli.

Družbenopolitične organizacije
Organi samoupravljanja
Uredniški odbor "DELO, ŽIVLJENJE"

"DELO, ŽIVLJENJE" je glasilo tovarne obutve
ALPINA ŽIRI.

Ureja ga uredniški odbor:

MARIJA KASTELEC,
VLADIMIR PIVK,
ALFONZ ZAJEC,
ANTON ŽAKELJ,
ERNEST DEMŠAR,
MILAN MOČNIK,
STANE KOSMAČ,
STOJAN PERTOVT, odgovorni urednik
MAJDA JESENKO, glavni urednik

Izhaja mesečno. Naklada 1300 izvodov.

Žiri, dne 15.12.1971

Tisk Delavska univerza Kranj.

ga hotel poslušati. Potem pa sem mu zastavil nekaj vprašanj. Hitro se je zmedel. Takoj je bilo konec njegovih naučenih teorij. Mučil in mučil se je, da bi spravil iz svoje neuke glave nekakšno novo teorijo o modernem gospodarstvu. Na široko se je ustil, kako da bomo lepo delali skupaj, potem pa pridelek bratovsko delili. Zasmel sem se na ves glas in mu dejal:

"To bo pa res lepo. Imenitno homo živel, delali in delili prav tako, kakor nekoč v starih časih Slovani, ko so še živeli v nekakšnih župah."

"Pusti tvoje stare župe," se je razjezil Tone.

"Bodi pameten! Razumi, to je nekaj čisto novega!"

"Za tebe, Tone, že," sem mu dejal. "Ker starega nič ne poznaš. Kako boš ti meni pravil in me učil novih stvari, ko še starih ne poznaš. Vem, tebi dišijo moje njive in gozdovi," sem mu kar naravnost zabrusil v obraz. Organiziraš zadrugo in si želiš postati gospodar nas, hlapcev, ki bomo orali po svoji zemlji, ti pa bi bil naš priganjač. Ti že nikdar!" sem zakričal in dvignil gnojne vile, da ga je kar zavrtele in jo je ucvril okrog hleva, potem pa ga ni bilo več naokrog."

Tako razgreto je pripovedoval oče, da tudi Andrej ni prav vedel, kaj bi dejal. Potem pa je oče le prenehal, se močno oddahnil in šele čez čas bolj umirjeno dejal:

"Skoraj bi se zaklepetala. Delo pa naju že tako priganja. Veš, Andrej, že pred dnevi sem kupil nekaj sadnih sadik. Posadili jih bomo ob poti od hleva do grape po obeh straneh. Ti si včasih že

sadjaril in ti bo šlo delo bolj od rok, kakor meni. Kot nalašč te je počakalo. Drevesc je okrog dvajset. Rajši pa jih preštej, da ne boš izkopal preveč jam. Tudi količe in trte sem že pripravil v drvarnici. Drevesca pa boš dobil v kleti pri hlevu. Mislim, da nisi pozabil, kakšna jama je treba izkopati in kaj vse daš vanjo, da ne bo prišel voluhar v bližino in spodjedel kodrenic. Stari čevlji in drobci razbitih steklenic so na podstrešju v tisti stari skrinji tik pri vratih in jih boš lahko našel."

"V redu, oče," je dejal Andrej in se naskrivaje nasmehnil. "Vse bom natanko tako naredil, kakor ste mi naročili." Odložil je žlico, vstal in odšel v klet. Zgrabil je drevesca, jih prinesel ven in preštel. Bilo jih je devetnajst.

"Ravno prav," si je mislil, "ker je pot malo loku. Znotraj jih posadim devet, zunaj pa deset."

Poiskal je kramp in lopato ter odšel na delo. S koraki je premeril razdaljo med hlevom in grapo, potem pa korake razdelil z deset in dobil pravšno razmerje, ki naj bo med drevesci in kar s krampom zaznamoval v rušo, kjer bo izkopal jama.

Pljunil je v bele roke, zgrabil kramp, dvignil in zamahnil, da se je njegovo rezilo zasadilo v pusto zemljo.

Z vsa silo se je lotil dela, kot da bi mislil, mo na grunt. Toda po glavi so se mu motale druge misli.

literarna uganca

Imen Golja je nekaj noči prespal v svislih, čem dan se je skrival v kamri. Neko jutro se že pred zoro osedlal rjavca in tiho odjezil iz vasi. Nekaj dni ga ni bilo. Vrnil se je opet pozno v noč, postavil konja v hlev in se tihotapil v hišo. Ohče domačih ga ni spraševal, kod hodi in kaj dela. Vsi so vedeli, da pripravlja nov punt. O čem so šepetali tudi po vasi in po mnogih hišah v vaseh. Nikoli ni za dolgo ostajal doma. Prišlo je jutro, ko je zopet izginil, da nekaj časa ni bilo sledu za njim. Zdaj na vzhod, zdaj na zahod. Nastopila je zima z mrzlimi vetrovi. Prvi sneg razpihal krivec, ostanek je stopilo sonce, opet so se pokazali rjavi bregovi. Ovce so ostale v hlevu. Marko je koprnel v mislih na očena, ki hodi kdo ve kod. Hotel bi z njim. Toda najal je vselej, ko je on še trdo spal. Le nekaj jutro je bil zdrاملjen, ko je zahrzal konj. Napihu je planil kvišku in stekel pred hlev. Kaj je ugani kaj bi rad. Napodeil ga je, naj obleče topleje obleče. Posadil ga je predse na konin odjezdila sta v rano jutro.

Rešitev vpišite v spodnje kvadrate!
(Ime in priimek pisatelja ter naslov dela)

Pripravila

Nadja PETERNEL

Rešitev literarne uganke iz prejšnje številke:

PAVEL PERKO

Nagrado 30,00 din prejme BREDA KARNER
Čestitamoi!

PODLISTEK

Peternel

ZVON

Nadaljevanje)

Andrej je sedel za veliko, bukovo mizo in s prekladil trkal po njej, kakor da bi po tipkah klavirtika ubiral drobno melodijo, ter gledal za Justino, ki se okorno suče po ozki kuhinji. Opazoval je njene močne roke z debelimi prsti, kako šarijo kakoj po miznem predalu, zdaj po omari in spet v otrog štedilnika. Potem je odprla peč. Vzela je roke majhne burkle, se sklonila in začela drehtati v peč.

Andrej je v Justini neko zbegano raztresenost. tudi sam se je počutil vznemirjenega ob njej. Njeni robati prijemi pri delu so ga nekoliko očarali. Pogled mu je obstal na njenih čevljih. In ni so videti bolj moški kakor ženski. Debeli do-a je kar nekam preskočil, z vsem moškim pogostom pa je radovedno drsel naprej in se skoraj izjal v močnih bedrih, ki jih je dekla malomarnazkazovala ob pripogibanju pred staro pečjo. "Naj ga pojedel Andrej?" je hladno dejal oče in čisto bil v kuhinjo. "Vse, oče."

Andrej je za vruga pa mečkata tu toliko časa. Daj no, če druravi mu že zajtrk, da greva na njivo, saj

vendar vidiš, da je dela čez glavo!"

"Ja, ja, oče. Je že pripravljen," je dejala Justina in postavila na mizo skodelico mleka in koruznih žgancev. Andrej je začel jesti.

"Pravi čas si prišel domov Andrej. Dela imamo toliko, da se iz njega ne vidimo. Hlapca pa, veš, ni dobiti. Nekaj jih je pobrala vojna, drugi pa zbeže v mesta, v industrijo. -

Ej, ta neumni svet in ta današnja mladina, ki ni ma nobenih življenjskih izkušenj. Kar ji natvezi-jo, to verjame. Samo plesali bi in se vozili po izletih. Delo pa jim malo diši. Še tistih osem ur jim bo kmalu preveč, še to bi najrajši živeli od naših davkov in od dela nas starih."

"Oče, osem ur dela na dan je vendar dovolj," je previdno dejal Andrej.

"A, tako lepih molitvic so te naučili pri vojakih?" Ej, Andrej, saj boš sam skusil. Po šestnajst ur na dan boš garal in se žgal na vročem soncu, potem pa bo prišla slaba letina in ne boš imel nič. Tisti, ki te uče, da boš manj delal, bolje živeli in več imeli, bodo pa zahtevali svoje, čeprav ne boš imel kje vzeti. Boš videl, kaj vse že poskušajo." Oče se je namršil:

"Pri nas je bil oni teden Kovačev Tone. Okrog ovinkov mi je prigovarjal, naj pristopim v kmečko obdelovalno zadrugo. Od začetka mu niti ugovarjal nisem. Pravil je, da ne bo več davkov, delali bomo le po osem ur dnevno in tako naprej. Same lepe stvari mi je tvezil. Seveda, dokler sem

ČE ŠE NISTE ČLAN AMZ

V jubilejnem letu 1971, ko praznuje AVTO MOTO zveza Slovenije 25 let dela, lahko s ponosom ugotovimo, da se zveza in društva našla pravo pot pri iskanju oblik dela, ki v osnovi služijo interesom članov. To trditev lahko podkrepimo z dejstvom, da je porast članov iz leta v leto večji in je v letu 1971 dosegel že nad 48.000 članov oziroma 15% porast, kar je do sedaj največ. Vsekakor je porast članstva vedno večji, ne samo zaradi dosedanjih ugodnosti in storitev, ki jih nudi članstvu društvo, vzrok je tudi v tem, da lastniki motornih vozil čutijo vedno večji vpliv avtomoto organizacije v odnosu do razreševanja raznih pritiskov na lastnike motornih vozil, posebno pa to, da se počuti član avto-moto organizacije veliko bolj zaščiten in gotov, ko je na cesti pri nas ali v tujini.

V AM so bili že večkrat objavljeni statistični podatki o intervencijah na naših cestah, ko je voznik obtičal na cesti zaradi tega ali onega vzroka. Vsekakor so intervencije mnogokrat prepočasne. Vendar vzrok za zamujanje ni v malomarnosti ali neodgovornem odnosu delavcev oziroma organizacije do člana. To zamujanje kaže samo na to, da je intervencij zelo veliko v odnosu do možnosti, ki jih ima na voljo organizacija. Nujno je potrebno posodobiti organizacijo in povečati je treba število kadra in povečati vozniki park. Za to pa so potrebna večja finančna sredstva.

Razporeditev članarine na posamezne dejavnosti organizacije kaže, da je postala v času, ko so se podražili vsi elementi, ki sestavljajo dosedanja učinek organizacije, članarina premajhna. Ker avto-moto društvo oziroma avto-moto zveza ni pridobitvena organizacija in gre pretežno del članarine nazaj v usluge, ugodnosti in storitve, se pravi nazaj k članu. Zato je skoraj edini vir za vodenje uspešnega dela le članarina. Zato je edini izhod v povečanju voznega parka, v izgradnji novih testirnih centrov, v povečanju kadra itn.

Anketa, ki je v tem letu zajela večji krog članov kaže, da je pretežna večina članov že sama ugotovila, da je članarina zelo nizka v primerjavi z dejavnostjo organizacije in dajanjem uslug ter ugodnosti. V glavnem pa so bile kritizirane ravno službe pomoči na cesti, predolga čakanja na vleko, torej intervencijo takrat, ko je član obstal na cesti in si, razumljivo, želel hitro in učinkovito pomoč.

V času dopustov, ko so našo deželo preplavili tuji vozniki motornih vozil, ki so člani avto-

moto organizacij svojih dežel, je morala naša organizacija ravno tako ali na celo prej pri skočiti na pomoč tujcu, kajti tudi naš član, ki je v inozemstvu, prednost, ker je znano dejstvo, da se človek počuti še bolj neogljeneg v tujini in si želi čim prej pomoči, da bi na daljeval pot ali se vrnil domov.

Ravno v tej mednarodni povezavi avto-moto organizacij tiči, poleg ostalih, že naštetih dejavnosti, tudi moč in aktivnost naše avto-moto organizacije. Ravno zaradi tega je število članov v razmeroma majhni Avstriji že 500.000. Občut da stoji za članom močan in dobro organiziran mehanizem, ki mu bo priskočil na pomoč doma ali v tujini je faktor, ki da članu gotovost in želi ostati član te skupnosti.

Zanimivo je tudi dejstvo, da se pridejo včlaniti celo proti koncu članskega leta, tisti, ki v stiski. Ali so obtičali na cesti, doživeli srečo, želijo vleko itd. Prvo vprašanje je vedno, če vpis takoj nudi vse storitve in ugodnosti članstva. Če se vprašamo, zakaj tako, je govor lahak, kajti svinčnik in papir ter malo

tematike pove "članu", da je boljše plačati članarino (biti član) in že nastane ugoden matematični rezultat za "člana". Mnogi taki člani naslujne leto ne obnove članstva v upanju, da se jto leto ne bo ponovila nezgoda in s tem odpad potreba po članstvu. Taki člani niti niso zažljeni, kajti član brez občutka solidarnosti na cesti in brez občutka, da je član neke organizacije, ki povezuje ljudi dobre volje, ne moreti nikoli član, ki rad pomaga, temveč samo člki zahteva.

GODBENA PEVSKA SEKCIJA ALPINE ŽIRI
P R I R E J A

večer godbe in petja, ki bo dne 18.4.1971 ob 20h
v dvorani SVOBODE v Žireh.

Program je sestavljen iz del priznanih svetov-
nih in domačih skladateljev.

Izvajalci bodo: Pihalni orkester Alpine
Mešani pevski zbor Alpine
Moški pevski zbor Alpine

Predprodaja vstopnic v TRAFIKI.

Vljudno vas vabimo!

